

El millor residu és el que no es produeix

Enderrocs de construcció pendents per a seleccionar, valoritzar i reciclar.

El sector de la construcció genera a Catalunya uns set milions de tones de residus l'any. La rehabilitació, reparació o enderroc d'edificis i infraestructures, el moviment de terres i la mateixa construcció són les activitats que més en generen. Gestionar correctament les runes permetrà minimitzar l'impacte ambiental d'aquestes.

Fins a la dècada dels noranta, l'eliminació dels materials es feia de manera incontrolada i amb un reciclatge gairebé nul, de manera que van proliferar els punts d'abocament il·legals. Per aquest motiu, la gestió correcta dels enderocs i residus de la construcció va esdevenir una prioritat de la política ambiental, amb la voluntat d'integrar l'evolució del sector de la construcció i la protecció del medi ambient. Amb l'objectiu de regular els residus de la construcció, el Departament de Medi Ambient de

la Generalitat de Catalunya va impulsar el Decret 201/1994 sobre residus en general, i pel que fa al reciclatge, l'Agència de Residus de Catalunya (ARC) i la Gestora de Runes de la Construcció (GRC) han participat en la redacció del Codi tècnic de l'edificació, el Decret d'ecoeficiència de Catalunya i el Reial Decret de residus de la construcció i la demolició. Amb aquest marc legal, Catalunya avança cap a una màxima important, que el millor residu és aquell que no es produeix.

Qui gestiona els residus? El 1994 es va constituir la GRC, amb la participació de la Junta de Residus i de la Confederació Catalana de la Construcció. Per tal d'avançar en la gestió correcta dels materials, la Gestora de Runes ha conjugat els interessos públics amb els privats, basant el seu creixement territorial en la cerca d'una participació activa de les administracions locals i els diferents gremis del sector. Amb aquesta col·laboració es pretén buscar nous punts per traslladar-hi els residus i oferir serveis als constructors allà on no disposen d'instal·lacions adequades. Actualment, tres de cada quatre instal·lacions es gestionen en règim compartit amb empreses municipals.

Les principals activitats que ha dut a terme la Gestora de Runes han estat la implantació d'una xarxa de dipòsits controlats, el reciclatge i reutilització de terres i runes, la restauració paisatgística i la recerca de noves tecnologies aplicables en aquest camp.

Actualment, hi ha 26 dipòsits controlats a Catalunya. La deposició controlada dels residus només es fa en el cas de les fraccions que no es poden valoritzar, és a dir, que no es poden reciclar ni reutilitzar. Aquesta deposició es fa de manera que no afecti els ecosistemes i que no es converteixi en una agressió al paisatge. Als dipòsits controlats hi poden arribar materials procedents d'enderrocs, de la construcció, o d'excavacions. No s'admeten residus com l'amiant, els procedents de jardineria i de la tala de boscos, i els residus líquids i fermentables en general. Per tal de reduir el desplaçament, els dipòsits fets fins ara s'han situat pròxims als principals nuclis productors, que són les capitals de comarca i les grans poblacions.

El procés de reciclatge. A les plantes de reciclatge s'aprofiten les fraccions pètries de les runes de la construcció i la demolició per obtenir un producte que es pot reutilitzar com a matèria primera en obres de construcció, edificació, urbanització i enginyeria civil. D'aquesta manera es retorna una

Planta de reciclatge de Gestora de Runes de la Construcció.

part dels residus al cicle productiu de la construcció, mitjançant un procés de trituració i garbellament. El 2006, la Gestora de Runes de la Construcció tenia tretze plantes de reciclatge en funcionament a Catalunya, dues més que l'any anterior. Cada instal·lació elabora productes en funció dels residus que accepta, la maquinària que fa servir i les necessitats de la zona.

El reciclatge de materials de la construcció ha crescut un 150% en cinc anys a Catalunya. Així, l'any 2006 es van reciclar 585.376 tones, mentre que l'any 2001 la xifra se situava en 233.001 tones. El 2006, entre dipòsits, reutilització i reciclatge, es van gestionar un total de 6.258.694 tones de runes, un 21% més que el 2005.

Des de la Gestora de Runes s'intenta conscienciar els productors perquè generin el mínim de residus possible (minimització). Tot i això, és inevitable generar residus en la construcció, però aquests poden reciclar-se o reutilitzar-se en el mateix lloc d'origen, sense haver de passar per un gestor autoritzat. Un cop els residus passen a mans del gestor, en el cas que siguin inservibles, s'aboquen en dipòsits controlats. En

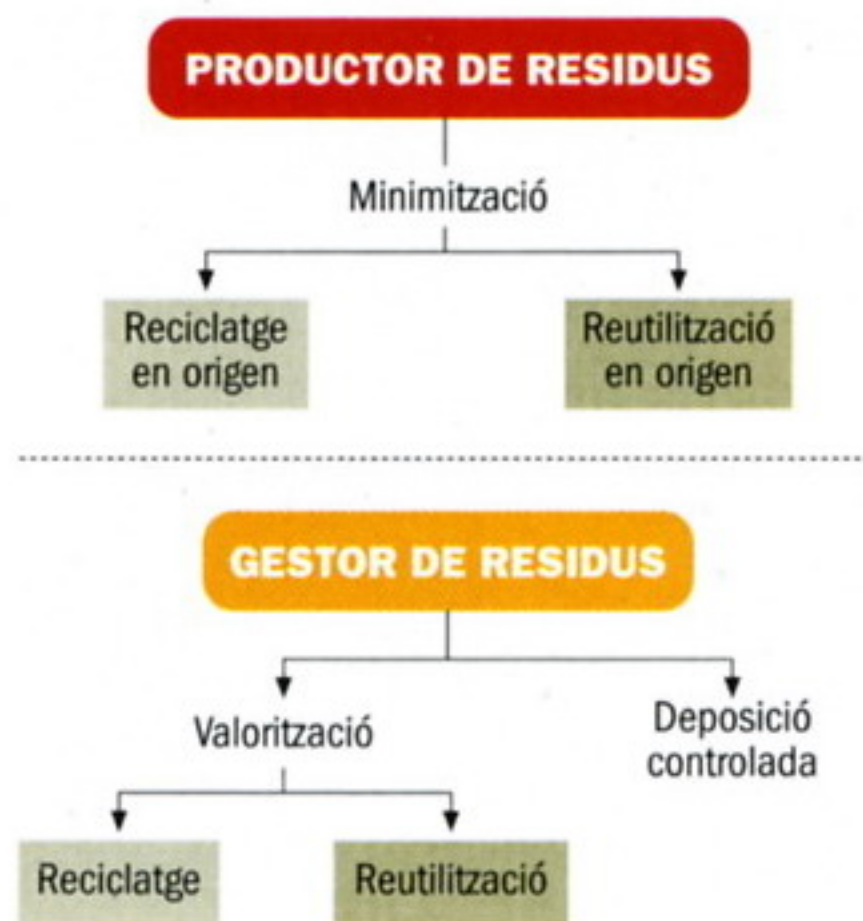
cas contrari, es fa una valorització i es destinen al reciclatge o a la reutilització.

Restauració paisatgística. Les pedreres, dipòsits de runes i abocadors incontrolats són espais que comporten un important impacte ambiental i visual. No obstant això, en els darrers anys les administracions i empreses del sector

han col·laborat per aturar aquest procés de degradació del paisatge i restaurar aquells espais que ja s'han vist malmesos. La GRC ha proposat diverses intervencions per tal de contribuir a la restauració paisatgística, com ara la revegetació de dipòsits controlats, l'estabilització morfològica d'indrets amb risc erosiu, la minimització de l'impacte visual d'espais degradats, etc.

La Gestora de Runes, en col·laboració amb el Centre Català del Reciclatge i la UPC, impulsa la recerca per a l'ús de materials reciclats en la construcció amb la finalitat de promoure aquest ús. L'estudi, actualment en curs, donarà les claus que han de permetre desenvolupar una gamma de productes que tinguin possibilitats reals de posicionar-se en el mercat, així com trobar la mecànica de producció més adient, tenint en compte la tipologia de runa que es gestiona a Catalunya, i obtenir el producte adequat a les necessitats dels consumidors potencials. A més, gràcies a aquests estudis, es preveu que abans del 2010 es pugui reincorporar al cicle constructiu el 50% de la runa generada.

La gestió dels residus de la construcció

Font: Gestora de Runes de la Construcció (GRC)

Alicia Zunzunegui